

II. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ, ЕКСТРЕМАЛЬНИХ, ТЕХНІКО-ЕСТЕТИЧНИХ ВИДІВ СПОРТУ

ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ СУДДІВСТВА НА ТРЕНУВАЛЬНИЙ ПРОЦЕС КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ АКРОБАТИЧНОГО РОК-Н-РОЛУ

Єгор Алєйніков, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

*Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна*

Вступ. Вимоги щодо рівня підготовленості кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу продовжують зростати [2, 3, 10].

Як зазначають дослідники танцювальних видів спорту, сьогодні ефективність змагальної діяльності спортсменів у видах спорту, пов'язаних з мистецтвом руху, забезпечується не лише високим рівнем фізичної та технічної підготовленості спортсменів, а і факторами артистичного компоненту [1, 7, 8].

Це твердження повною мірою стосується і виду спорту «акробатичний рок-н-рол».

Необхідність дотримання у багаторічній підготовці кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу спеціальних принципів спортивної підготовки, зокрема принципу єдності і взаємозв'язку структури змагальної діяльності та структури підготовленості – вимагає відповідного реагування на зміни у системі проведення змагань та системі суддівства Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу [6].

Загальновідомо, що вектор розвитку виду спорту формується у відповідності до Правил змагань, які визначають основні засади організації та проведення спортивних змагань з акробатичного рок-н-ролу та суттєво впливають на особливості навчально-тренувального процесу, визначають його структуру і зміст [1, 2, 4, 7, 10].

Слід зазначити, що недостатня розробленість питань раціонального планування навчально-тренувального процесу кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу у відповідності до трансформації системи суддівства значною мірою стримує досягнення високих спортивних результатів [1, 2, 4, 9].

У наукових роботах фахівців акробатичного рок-н-ролу: Г.П. Артем'євої, 2007, 2020, 2023; А.Я. Муллагільдіної, 1995; П.М. Кизіма, 1997, 1999; Л.С. Луценко, 2005; Н.П. Батєєвої, 2013, 2019; С.В. Гуменюка, 2019, 2023, 2024; Ю.М. Луценко, 2021 та інших розглядаються різні аспекти підготовки кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу, особливості організації навчально-тренувального процесу.

Разом з цим, залишаються не вирішеними питання, пов'язані з оптимізацією навчально-тренувального процесу кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу в умовах трансформації системи суддівства.

Тому втілення сучасних технологій підготовки спортсменів акробатичного рок-н-ролу сьогодні залишається актуальною проблемою.

Мета дослідження: обґрунтувати навчально-тренувальний процес кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу під впливом трансформації системи суддівства.

Матеріал і методи дослідження. В ході проведення дослідження використовувались наступні методи: теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичної та спеціальної літератури, педагогічне спостереження.

Результати дослідження та їх обговорення.

На сучасному етапі перед Всесвітньою конфедерацією рок-н-ролу стоїть складне завдання у напрямку популяризації та розвитку виду спорту

«акробатичний рок-н-рол» - з одного боку, зберегти автентичність виду спорту та рівень спортивних результатів, а з іншого - зменшити тривалість процесу підготовки кваліфікованих спортсменів до першого виходу на спортивний майданчик у головних категоріях – «основний клас контактний стиль», «основний клас вільний стиль».

Діючі Правила змагань з виду спорту «акробатичний рок-н-рол» вимагають обов'язкового виконання 4 груп елементів (сальто вперед, сальто назад, тодес, обертання) з 6 описаних. Такі вимоги накладають суттєвий відбиток на структуру та зміст, а також тривалість процесу підготовки [10].

Під час проведення Генеральних зборів Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу (WRRC) 08-09.03.2025 року було презентовано змінену концепцію оцінки виступів спортивних пар категорій «основний клас контактний стиль» та «основний клас вільний стиль». Згідно представленої концепції, не буде обов'язкових груп елементів, натомість буде втілюватись система бонусів (надбавок) за демонстрацію у змісті змагальної програми різних груп акробатичних елементів та їх комбінацій, використання різних заходів на акробатичні елементи тощо. Крім того, зміни торкнуться методики виставлення збавок за неналежне виконання акробатичних елементів.

Кількість акробатичних елементів у змісті змагальних програм кваліфікованих спортсменів категорій «основний клас контактний стиль» та «основний клас вільний стиль» залишиться не змінною (5 у кваліфікаційних раундах, 6 – у півфіналі та фіналі змагань) [10].

На переконання спортивної комісії Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу, такий підхід позитивно вплине на можливість новим країнам швидше долучитись до міжнародних змагань з акробатичного рок-н-ролу.

Трансформовані Правила змагань та система суддівства набудуть чинності 01 січня 2026 року.

Очевидно, що для того, щоб обґрунтувати і забезпечити реалізацію оптимальної структури та змісту навчально-тренувального процесу кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу в умовах трансформації, необхідно враховувати низку факторів, серед яких можна виокремити:

- вимоги Правил змагань з акробатичного рок-н-ролу щодо рівня підготовленості спортсменів, структури та змісту змагальних програм;
- особливості суддівства змагань з акробатичного рок-н-ролу;

- тенденції розвитку виду спорту;
- специфіку спортивної діяльності в акробатичному рок-н-ролі;
- морфофункціональні особливості спортсменів у складі спортивних пар;
- індивідуальні особливості спортсменів;
- інші фактори [Бачинська, Сосіна].

На основі проведеного нами емпіричного дослідження, а також аналізу науково-методичної та спеціальної літератури за темою дослідження констатуємо проблематику підготовки кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу. Трансформація сучасних Правил змагань з акробатичного рок-н-ролу несе ряд змін та підходів до оптимізації навчально-тренувального процесу.

Для вирішення даної проблеми нами розроблено напрямки де домінантою стає застосування у навчально-тренувальному процесі сучасних технологій підготовки кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу. Сучасні технології відображають в цілому концепцію, при застосуванні якої підвищується наповнюваність контенту тренувального процесу де диференціація елементів технології впливає на рівень як технічної, так і спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменів.

Таким чином, нами визначено такі складові:

- інноваційний підхід до розробки структури змагальної програми;
- застосування технічних засобів візуального контролю відеореяду виконання різновидів базових, хореографічних та додаткових рухів;
- взаємозв'язок виконання високотехнічних акробатичних елементів зі ступенем ризику у відображенні в системі 3-Д та аналізом структури їх виконання.

Протягом певного часу тренувального процесу у порівняльній фінальній стадії завершення змагальної програми виکارбовується суттєвий вплив застосування сучасних технологій на оптимізацію навчально-тренувального процесу кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу.

Крім того, у процесі підготовки кваліфікованих спортсменів доцільно враховувати сучасні тренди підготовки:

- колаборація спортсменів різних спортивних клубів акробатичного рок-н-ролу України;
- включення у навчально-тренувальний процес кваліфікованих спортсменів акробатичного рок-н-ролу засобів підготовки, які раніше використовувались не системно (батутна підготовка, хореографічна підготовка з акцентом на оволодіння додатковим рухам з арсеналу різних напрямків сучасного танцю, музично-ритмічне виховання, виконавська майстерність);
- здійснення паралельної підготовки у категоріях «основний клас контактний стиль» та «основний клас вільний стиль».

- цілеспрямований функціональний тренінг (у тому числі з використанням протоколів високоінтенсивного інтервального тренінгу), який спирається на підбір і раціональне поєднання спеціалізованих вправ, що імітують рухові дії акробатичного рок-н-ролу, схожі з ними за зовнішньою формою, кінематичною структурою, характером прикладених зусиль або особливостями впливу на

організм спортсменів;

- використання методів функціональної діагностики.

Висновки. На основі проведеного дослідження висвітлено проблематику навчально-тренувального процесу кваліфікованих спортсменів в умовах трансформації системи суддівства, визначено складові технології підготовки, які визначають ефективність процесу підготовки.

Список використаної літератури.

1. Алєйніков Є., Гуменюк С. Вдосконалення спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменів з акробатичного рок-н-ролу засобами функціонального тренінгу. Сучасні погляди молоді на фізичну культуру, спорт та здоров'я людини: збірник тез наукової онлайн-конференції, присвяченої Дню науки в Україні (електронне видання), 17 травня 2022 року. Харків, 2022. С. 7 – 9.
2. Артем'єва Г. П., Марченков М. К., Насонкіна О. Ю. Акробатичний рок- н-рол: Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Харків, 2021. 198 с.
3. Бачинська Н. Основні положення технології підготовки й тренувальних навантажень у парній акробатиці на етапах багаторічного вдосконалення. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. Луцьк, 2015. № 3 (31). С. 224 – 228.
4. Гуменюк С. В., Кизім П. М. Вдосконалення спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменів з акробатичного рок-н-ролу засобами функціонального тренінгу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб.наукових праць. Київ, 2023. Випуск 6 (166). С. 36 – 46.
5. Кизім П. М., Гуменюк С. В., Батєєва Н. П. Вплив спеціальної фізичної підготовленості спортсменів на біомеханічні характеристики виконання базових вправ в акробатичному рок-н-ролі, *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 2018. № 1. С. 36 – 41.
6. Платонов В. М. Сучасна система спортивного тренування. Київ, 2020. 704 с.
7. Соронович І., Чернявський І. Сучасні тренди спеціальної фізичної підготовки в спортивному танці. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2025. Том 13, № 1. С. 65 - 73.
8. Сосіна В. Ю. Особливості хореографічної підготовки в спорті. *Танцювальні студії*, Київ. 2020. № 3 (1). С. 72 – 79.
9. Kyzim, P.; Humeniuk, S. Characteristics of the Leading Factors of Special Physical Preparedness of Athletes From Acrobatic Rock and Roll at the Stage of Preliminary Basic Training, *Slobozhanskyi Herald of Science and Sport*, Vol.7 (No 3 (71)), 2019. 20 – 24.
10. WRRC rock'n'roll artistic and acrobatic scoring and calculation system. URL: <https://wrrc.dance/rules/rock-n-roll-rules/> (дата звернення 20.03.2025 року).
11. Wyonand Matthew, Allard Gaby. *Periodization A Framework for Dance Training*. London, 2022. 256 p.